

Sierbestrating
Verwerkingsadvies

Verwerkingsadvies

Algemeen

Het beste resultaat wordt verkregen door de bestrating te laten aanleggen door een professionele stratenmaker of hovenier. Wanneer je er toch voor kiest zelf de straatbakstenen te gaan leggen, kun je het beste de richtlijnen van Wienerberger volgen voor het beste eindresultaat. De adviezen op de volgende pagina's gelden voor alle formaten en uitvoeringen.

Ondergrond of fundering

Goede, duurzame bestrating begint met een degelijke fundering. Een goede ondergrond zorgt ervoor dat je terras of tuinpad niet gaat verzakken. De ondergrond, de toepassing en het type straatbakstenen zijn van groot belang om de fundering te bepalen. Is de ondergrond zwak, dan is een zwaardere of dikkere fundering nodig. Wanneer je de straatbakstenen voor een oprit gebruikt is er meer belasting en is het verstandig de fundering daar op aan te passen.

Bestrating bestaat vaak uit twee lagen, een onderlaag en een bestratingslaag. Bij een oprit bestaat de onderlaag uit grove steenslag of gebroken puin met daarop een laag straatzand. Bij een voetpad is een onderlaag van ophoogzand meestal voldoende. Het zandbed dient minimaal 20-30 cm dik te zijn. Wij adviseren het toepassen van kalkvrij straat- en ophoogzand. Een funderingslaag kan inklinken. Daarom is het gebruik van een trilmachine voor het verdichten noodzakelijk. Houd tijdens het straatwerk het zandbed glad, dit vergemakkelijkt het leggen van de bestrating.

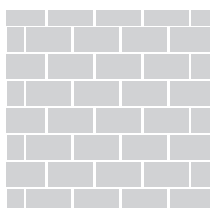
Zorg voor een laag (3-5 cm) split of zand met fijne korrelgrootte (fractie ≥ 1 mm) op het zandbed voor een goede doorwatering. Dit vermindert de kans op eventuele kalkuitbloei.

Zorg voor een goed afwatering van de bestrating in de juiste richting. Houd rekening met een afschot van 1 cm per strekkende meter straatwerk. Houd bij de ondergrond of fundering eventueel rekening met de toepassing van lijnafwatering. Zo kan slim worden omgegaan met regenwater. Je vindt meer informatie over afwateringssystemen op: www.wienerberger.nl/ACO

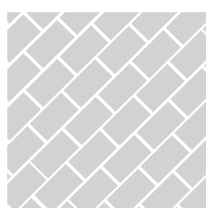

Legverband

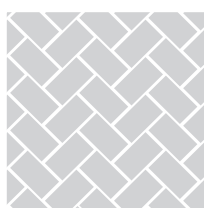
Voor bestratingen zijn veel verbanden mogelijk. Keper- en elleboogverband zijn zeer stabiel en daardoor uitermate geschikt voor een oprit. Voor voetpaden en terrassen kan een blokverband, halfsteensverband of diagonaalverband worden toegepast. Zigzagverband is een variant op het diagonaalverband, waarbij het met een tussenlaag mogelijk is markeringen aan te brengen.

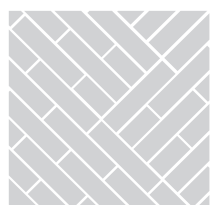
Halfsteensverband

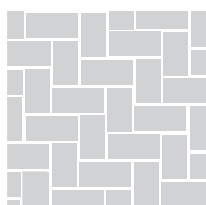
Diagonaalverband

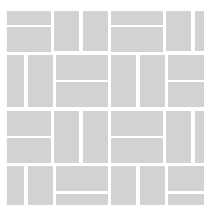
Keperverband

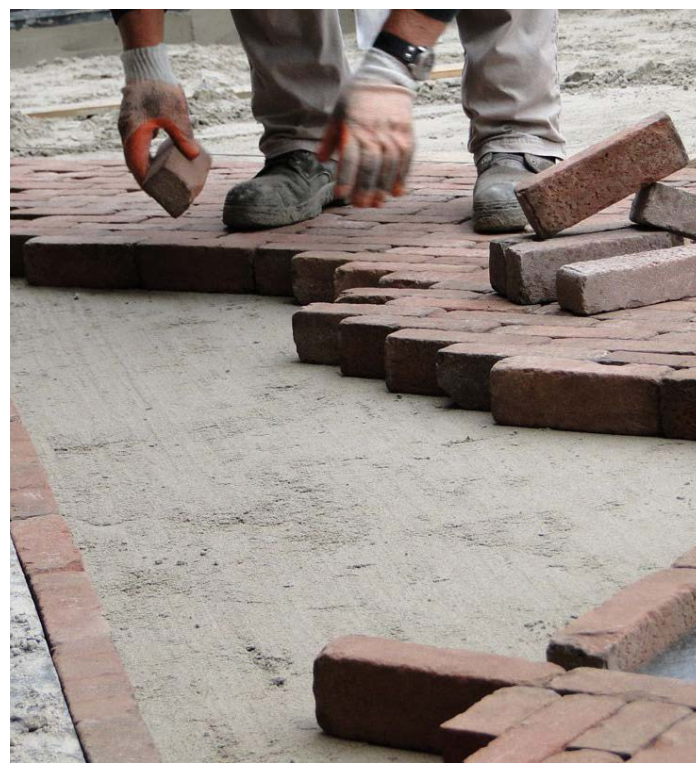
Zigzagverband

Elleboogverband

Blokverband

Straten

Wienerberger levert de straatbakstenen altijd in verschillende pakketten. Controleer de geleverde stenen op artikelcode, kleur, formaat en eventuele onregelmatigheden. Wanneer je gekozen hebt voor genuanceerde straatbakstenen is het aan te raden om de stenen uit verschillende pakketten en per pakket diagonaal af te pakken, dus niet laag voor laag. Zo ontstaat een fraaie verdeling van de verschillende kleuren en kleurnuanceringen. Schuif de stenen niet over elkaar maar 'lift' deze ineens van het pakket. Bij het leggen van straatbakstenen is een kantopsluiting noodzakelijk. Dit voorkomt dat de bestrating wordt weggedrukt of verzakt. Houd een voeg aan van 2-3 mm tussen de straatbakstenen. Dit is noodzakelijk voor het invegen van voegzand, het voorkomen van afsplinteren van de straatbakstenen en het opvangen van maatspreiding.

Verwerk de straatbakstenen altijd in dezelfde richting.

Tijdens het aanleggen van de bestrating zul je ook stenen op maat moeten maken. Wij adviseren dit te doen met een zogenoemde klinkerknipper. Door het op maat maken van straatbakstenen ontstaat afval, ook wel knipverlies genoemd. Houdt daarom bij het bestellen van de straatbakstenen rekening met ongeveer 5% verlies. Met name bij een bestrating in keperverband is dit aan te raden.

Straatbakstenen
Sierbestrating

Maatspreiding

Door het productieproces van drogen en bakken zijn niet alle straatbakstenen even groot. De opgegeven (gemiddelde) maatvoering van de steen kan en mag afwijken van de gemiddelde maat. Het maatverschil tussen de grootste en kleinste straatbaksteen in een partij heet maatspreiding. Uiteraard gaat het om zeer kleine verschillen, over het algemeen slechts enkele millimeters.

Voorbeeld: de lengte van de grootste straatbaksteen in de partij is 203 mm en kleinste is 198 mm, een verschil van 5 mm. De Europese productnorm NEN-EN 1344 geeft aan dat dit lengteverschil maximaal 9 mm dient te zijn.

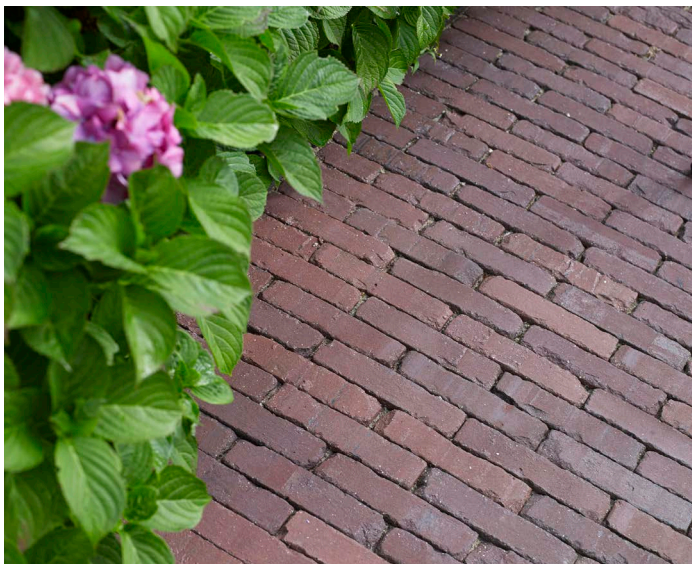

Afwerking

Als alles klaar is dien je de bestrating met grof, kalkvrij zand of kalkvrij brekerszand in te voegen. Vervolgens vegen en daarna afrillen met lichte trilplaat met rubberen schoen of Teflon zool. Aansluitend veeg je de bestrating en vul je de voegen volledig. Zijn de voegen onvolledig of niet gevuld, dan kan bij gebruik afsplintering van de straatbaksteen optreden.

Als de straatmaker de bestrating afrilt kunnen kleine haarscheuren in de straatbakstenen ontstaan en door de trillingen van de trilmaschine kunnen geringe afschileringen optreden. Afschilering wordt versterkt als de noodzakelijke voeg tussen de straatbakstenen niet is aangebracht en voor het trillen niet voorzien is van voegzand.

Bij getrommelde producten, die een rustieke uitstraling hebben, kan er ondanks het voldoende vullen van de voegen toch afsplintering optreden door haarscheurtjes in het oppervlak van de straatbaksteen. Dit is inherent aan het trommel procedé.

Reiniging en onderhoud

Vervuiling op een bestrating

Op een bestrating met straatbakstenen kan enige vervuiling door allerlei oorzaken ontstaan, het regelmatig vegen van de bestrating is (veelal) voldoende om deze vervuiling tegen te gaan. Het gebruik van een hogedrukreiniger is niet aan te raden.

Uitbloei op een bestrating

Op bepaalde plaatsen in een bestrating, vooral op die delen die niet regelmatig nat worden door regenwater, zoals onder een carport of bij grote dakoverstekken, kan een witte uitslag zichtbaar worden. Deze uitslag wordt veelal veroorzaakt door oplosbare stoffen vanuit de ondergrond waarop de bestrating is aangebracht. De straatbaksteen fungeert als transportmiddel. Het regelmatig schrobben met water is veelal afdoende om deze witte uitslag te verwijderen. Reiniging van uitslag met speciale reinigingsmiddelen is mogelijk, informeer bij uw dealer naar onze brochure Sierbestrating Onderhoudsadvies.

Groen worden van een bestrating

Op bestrating die door inwerking van regen- en oppervlaktewater lang nat blijft, kan een groene uitslag ontstaan. Ook op delen van een bestrating kan deze groene verkleuring zich voordoen. Natuurlijke organismen als alg kunnen op een vochtige ondergrond, zoals straatbakstenen die lang nat blijven, ontstaan. Dit is een natuurlijk proces dat niet is toe te schrijven aan de kwaliteit van de geleverde straatbakstenen.

Wienerberger B.V.
Verkoop Straatbakstenen
Kijfwaard 10
6911 KE Pannerden

T 088 - 118 56 10
straatbakstenen@wienerberger.com
www.wienerberger.nl

Wienerberger